

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS PADĖTIES
NR. IX-2206 133 STRAIPSNIO 4 DALIES PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 133 straipsnio 4 dalies pakeitimo įstatymo projektas (toliau - įstatymo projektas) parengtas siekiant sustiprinti Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo apsaugą ir užtikrinti aiškesnį teisinį reguliavimą, susijusį su užsieniečių atvykimo į Lietuvos Respubliką ribojimu.

Pastaraisiais metais geopolitinė situacija Europoje iš esmės pasikeitė, ypač po 2022 m. vasario 24 d., kai Rusijos Federacija pradėjo plataus masto karinę agresiją prieš Ukrainą. Atsižvelgiant į šiuos įvykius ir Nacionalinio saugumo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“, įtvirtintą vertinimą, Rusijos Federacija ir Baltarusijos Respublika yra įvardijamos kaip valstybės, keliančios pavojų ir grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui.

Rusijoje veiklą vykdančios pramogų pasaulio atstovai, praėjus ketveriems metams po 2022 m. vasario 24 d. vis dar kelia sisteminę problemą tiek Vilniui, tiek visai Lietuvai. Visi paskutiniai atvejai – reperių Morgenshtern ir Gio Pika koncertai – rodo, kad nėra realiai veikiančio mechanizmo kaip apsaugoti Lietuvos Respublikos informacinę ir kultūrinę erdvę nuo Kremliaus režimui palankių asmenų.

Įstatymo projekto tikslas – sudaryti aiškesnes teises prielaidas riboti atvykimą į Lietuvos Respubliką užsieniečiams, kurie po 2022 m. vasario 24 d. vykdė kultūrinę, koncertinę, pramoginę ar kitą su tuo susijusią veiklą Rusijos Federacijos, Baltarusijos Respublikos ar jų okupuotoje teritorijoje, kai Nacionalinio saugumo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“, Rusijos Federacija ir (arba) Baltarusijos Respublika yra nurodytos kaip keliančios pavojų ir grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui.

Atsižvelgiant į išvardintas aplinkybes, projektu siekiama sustiprinti prevencines priemones ir užtikrinti efektyvesnę valstybės saugumo apsaugą, ginti Lietuvos Respublikos informacinę ir kultūrinę erdvę.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Vilniaus miesto savivaldybės meras Valdas Benkuskas ir Seimo narys Vytautas Kernagis.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 133 straipsnis nustato atvejus, kada užsieniečiui gali būti uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką. Galiojantis teisinis reguliavimas leidžia taikyti draudimą atvykti, kai užsieniečio buvimas gali kelti grėsmę saugumui ar viešajai tvarkai. Tačiau galiojanti Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 133 straipsnio 4 dalies redakcija nepakankamai aiškiai apibrėžia tam tikras situacijas, susijusias su asmenų veikla, t. y. kultūrine, pramogine ar kita su tuo susijusi veikla, valstybėse, kurios laikomos keliančiomis grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui.

Atsižvelgiant į tai, reikalingas aiškus ir tikslus reglamentavimas, apibrėžiantis draudimą atvykti į Lietuvos Respubliką užsieniečiams, kurie po 2022 m. vasario 24 d. vykdė kultūrinę, koncertinę, pramoginę ar kitą su tuo susijusią veiklą Rusijos Federacijos, Baltarusijos Respublikos ar jų okupuotoje teritorijoje, kai Nacionalinio saugumo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos

patvirtinimo“, Rusijos Federacija ir (arba) Baltarusijos Respublika yra nurodytos kaip keliančios pavojų ir grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Įstatymo projektu siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 133 straipsnio 4 dalį, papildant ją nuostata, kad užsieniečiui, be kita ko, draudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką, jeigu jis po 2022 m. vasario 24 d. vykdė kultūrinę, pramoginę ar kitą su tuo susijusią veiklą Rusijos Federacijos, Baltarusijos Respublikos ar jų okupuotoje teritorijoje, kai Nacionalinio saugumo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“, Rusijos Federacija ir (arba) Baltarusijos Respublika yra nurodytos kaip keliančios pavojų ir grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui.

Siūloma nustatyti, kad Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 133 straipsnio 4 dalis būtų išdėstyta taip - Užsieniečiui uždraudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką ne ilgesniam kaip 5 metų laikotarpiui, jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad užsienio valstybėje užsienietis yra padaręs sunkų ar labai sunkų nusikaltimą asmeniui ir dėl to buvo pažeistos visuotinai pripažintos žmogaus teisės ir laisvės, korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką ar pinigų plovimo požymius atitinkančią nusikalstamą veiką, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos įstatymuose ar tarptautinėse sutartyse, arba kad kurstė ar kitaip dalyvavo darant tokias nusikalstamas veikas, arba kuris viešai ir (ar) aktyviai remia ir (ar) dalyvauja užsienio valstybės vykdomoje tarptautinės teisės principus ir normas pažeidžiančioje veikoje ir (ar) jeigu jis po 2022 m. vasario 24 d. vykdė kultūrinę, pramoginę ar kitą su tuo susijusią veiklą Rusijos Federacijos, Baltarusijos Respublikos ar jų okupuotoje teritorijoje ir kai Nacionalinio saugumo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“, Rusijos Federacija ir (arba) Baltarusijos Respublika yra nurodytos kaip keliančios pavojų ir grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui ir (ar) dėl šių priežasčių užsienietis yra įtrauktas į kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Europos laisvosios prekybos asociacijos ar Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos valstybės narės nacionalinį užsieniečių, kuriems draudžiama atvykti, sąrašą.

Pritarus pasiūlymui, būtų sudarytos sąlygos veiksmingiau užkirsti kelią atvykti į Lietuvą asmenims, kurie po 2022 m. vasario 24 d. vykdė kultūrinę, koncertinę, pramoginę ar kitą su tuo susijusią veiklą Rusijos Federacijos, Baltarusijos Respublikos ar jų okupuotoje teritorijoje. Tai turės teigiamą poveikį Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo apsaugai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Teisinio reguliavimo poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:
Priimtas įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo projekto įgyvendinimas neturės reikšmingos įtakos verslo sąlygoms ir verslo plėtrai, nes siūlomas reguliavimas taikomas tik konkretiems užsieniečiams, kurių kultūrinė, koncertinė, pramoginė ar kita su tuo susijusi veikla gali kelti grėsmę nacionaliniam saugumui.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priėmus teikiamą Įstatymo projektą, kitų įstatymų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymų projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų, ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijoms įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Įstatymo įgyvendinimas papildomų valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų nepareikalaus.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Rengiant Įstatymo projektą negauta specialistų vertinimų.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„užsieniečiai“, „draudimas atvykti“, „nacionalinis saugumas“, „Rusijos Federacija“, „Baltarusijos Respublika“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra

Teikia

Seimo nariai